

Dr. Agnieszka Wójtowicz

Teatrológė, humanitarinių mokslų daktarė. Baigė Krokuvos Jogailos universiteto teatro istorijos studijas. Opolės universiteto Kalbotyros instituto docentė. Monografių „Nuo Orfėjo iki Halmeto studijos. 13 eilių teatras Opolėje (1959–1964)“ ir „Grotowskis. Opolės Bedekeris“ autorė. Šiuo metu ruošia spaudai monografiją „Politinis Grotowskis“ disertacijos tema. Mokslo straipsnių lenkų ir užsienio spaudoje autorė, dalyvauja nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose Lenkijoje ir užsienyje. Dokumentinio filmo apie Jerzy Grotowskį „Žaidimas su atmintimi. Jerzy Grotowskis Opolėje“ bendraautorė.

„Nusikaltėliai“ Vilniuje

Ferdinando Brucknerio dramos „Nusikaltėliai“, kurią pastatė režisieriaus Aleksandras Zelwerowiczius, premjera įvyko Didžiajame teatre Pohulankoje, Vilniuje, 1930 m. balandžio 29 d. Tačiau po dviejų parodymų spektaklį uždraudė Vilniaus meras. Savivaldybė piktinosi „drastiškomis moralinėmis scenomis (homoseksuali meilė, abortas)“. Zelwerowiczius pateikė atsistatydinimo pareiškimą, tačiau po trijų dienų jį atsiėmė. Buvo surengtas dar vienas spektaklis su vėliau vykusiomis diskusijomis apie jį. Vienas iš „Literatūrinių trečiadienių“ taip pat buvo skirtas diskusijai apie „Nusikaltėlius“. Dienraščio „Słowo“ puslapiuose pasirodė atviras laiškas režisieriui Zelwerowiczui, palaikantis jo repertuaro politiką. Vis dėlto spektaklis daugiau nebuvo rodomas. Pranešime su šiuo spektakliu susiję įvykiai rekonstruojami remiantis unikaliais dokumentais, nuotraukomis, pranešimais spaudai ir dalyvių prisiminimais. Spektaklis interpretuojamas kaip kūrinys, „vedantis kultūrinį Vilnių į tikrai šiuolaikišką Europą“.

“Criminals” in Vilnius

The premiere of ‘Criminals’ by Ferdinand Bruckner, directed by Aleksander Zelwerowicz, took place in the Great Theater in Pohulanka, Vilnius on the 29th of April 1930. However, after two performances it was banned by the Vilnius mayor. The municipal authorities were indignant by „drastic moral scenes (homosexual love, abortion)”. Zelwerowicz submitted his resignation, but after three days he withdrew it. Another performance with subsequent debate about that play was organized. One of Literary Wednesdays was also dedicated to discussion about ‘Criminals’. An open letter to director Zelwerowicz, supporting his repertoire policy, appeared on the pages of ‘Słowo’. Yet finally the play was closed. My purpose is to reconstruct those events on the basis of unique documents, photographs, press releases and memories of participants. And, above all, I would

like to to describe and interpret the performance again which was thought to 'lead cultural Vilnius to truly modern European course'.